

[Hanne Reintoft.]

spekulationen, at stat og kommuner sikres ret til ekspropriation af de nødvendige byggegrunde til en pris, der svarer til jordens værdi som landbrugs- eller gartnerjord. Alt udlejningsbyggeri bør kun kunne foretages af stat og kommuner eller af almennyttige boligselskaber under fuld kontrol og med statsfinansiering til en rente på ikke over 4 pct. Så kunne man tale om en befolkningsvenlig boligpolitik. I stedet for at give grundejerne ekstragevinster i form af lejeforhøjelse ved genudlejning går vi ind for det offentlige overtagelse af alle udlejningsejendomme med mere end 2 lejligheder. En sådan politik ville betyde sikkerhed for det tilstrækkelige boligbyggeri til at dække behovet og til at afskaffe den skamplet, som bolignøden faktisk er. Og dér nytter det ikke at citere højskolesangbogen, der er ikke noget, vers i højskolesangbogen, der dækker det, der laves med folks boligforhold herinde.

Samtidig vil det være en bremse på de væsentligste inflationsfremmende faktorer i dansk økonomi, medens alle ved, at lejeforhøjelser kun vil gøre både inflationen værre og bolignøden endnu større og endnu mere katastrofal. Hvad bolignøden koster af menneskelig ulykke og familietragedier, kan man let sætte sig ind i, det er noget, man kan tale med om alle steder, hvor man har med mennesker i sociale vanskeligheder at gøre.

Boligministeren (Hastrup): Jeg vil gerne begynde med at gøre nogle almindelige bemærkninger og skal da først sige, at jeg deler den opfattelse, som er kommet til udtryk, at det utvivlsomt ville være en løsning af boligproblemet, om vi kunne nå frem til det, der betegnes som et frit boligmarked forstået på den måde, at boligens pris står i et rimeligt forhold til boligens værdi. Det ville give øget mulighed for bevægelighed på boligmarkedet, det ville give større social retfærdighed mellem befolkningsgrupperne, og det ville give den bedste beskyttelse af lejerne, som man kan tænke sig, fordi nok så mange kontrolforanstaltninger — og antallet af dem, der skulle realiseres, hvis man skulle følge f. eks. fru Hanne Reintofts indlæg her ved denne lejlighed, ville være legio — nok så mange kontrolforanstaltninger, der kan vedtages af dette folketing til beskyttelse af borgerne, kan, når det kommer til stykket, ikke give

den samme beskyttelse som den beskyttelse, man kan opnå i det øjeblik, man som lejer er i købers marked i stedet for den tilstand, vi har i øjeblikket.

Men lad mig sige, at også for mig er begrebet frit boligmarked naturligvis betinget af, at der er den forudsætning til stede, at der er et rigeligt udbud, at der er tilstrækkelig forsyning.

Jeg vil også gerne sige, at uanset om man kan nå frem til eller har en sådan tilstand eller ej, vil der selvfølgelig i samfundet altid være sociale boligopgaver. Det er ikke sådan at forstå efter min opfattelse, at hvis man kunne gennemføre et frit boligmarked, var der dermed ikke sociale boligopgaver af nogen art. Lad mig nævne nogle opgaver, som jeg f. eks. tror altid vil eksistere: de opgaver, der er knyttet til saneringen og genhusningen, de opgaver, der er knyttet til, at det nu engang forholder sig sådan, at mennesker uden egen skyld kan komme ud for en ulykkelig boligsituation; lad os blot tænke på den situation, der kan gælde for enlige mødre; de særlige problemer for unge kan også nævnes i den forbindelse. Jeg tror også, at en sådan ordening som boligsikringsordningen, selv om vi havde et fuldstændig frit konkurrenceforhold på boligmarkedet, ville være nødvendig som en permanent ordening for at skabe det sociale sikkerhedsnet som grundlag.

Dette har jeg gerne villet sige, idet jeg altså gør den tilføjelse, at det frie boligmarked må være betinget af, at der er et tilstrækkeligt udbud på markedet. Men vi må dog ikke, når vi drøfter disse ting, glemme, at der er områder her i landet, hvor der er et sådant frit boligmarked, uden at man dog af den grund kan sige, at de pågældende områder ligefrem befinder sig i en social nødstilstand. Lad mig minde om, at der er en række kommuner, der efter boligforliget i 1966 har ophævet lejerrestriktionerne og på en måde, der, i hvert fald så vidt jeg er informeret, ikke har givet anledning til kritik, ej heller til social kritik.

Det er det ene, jeg gerne vil sige. Det andet, som jeg gerne vil sige her i starten, er, at man må erindre, at baggrunden for disse lovforslag er den stramning, som den almindelige økonomiske udvikling i samfundet nødvendiggør. Man kan sige, at en af hensigterne med lovforslagene er at afbøde virkningerne af denne stramning og at mildne den stram-